

למכור את הדולרים לפי השער השחור, שעמד אז על 4.85 לירות לדולר. הסוחר בדולרים נתן לקרן תלחי את הלירות כמוסס, קיבל קבלות חתומות עלידי נעמי שקל, מזכירת הקרן, שהיא אשתו של יהודה שקל, העסקן מבתיים. עברו חודשים אחדים מבלי שקרן תלחי נתנה את הדולרים, ואז הודיעה לנושה כי תקבל את הכסף מחיבונה של הקרן ב־ אוטובנק בציריך.

פירוש השם. אוטובנק היה שייך או מחציתו לחברה הימית להובלת פרי, ומחציתו לקבלנים שווייציים. לפני כשנה נמכר לבנק של מאסק קמחי מבאזל. הסוחר בדולרים קיבל מאברהם אלדן שתי המחאות של אוטובנק בציריך, על סך כולל של 45 אלף דולרים. הן הוצגו לפירעון בדיסקונט בנק אוברסט בז'נבה אחרי הסבה לאדם בשם נ. זבואלאני, ולא כובדו. הסוחר בדולרים דרש את כספו חזרה. הוא קיבל עד כה 92 אלף ל"י, ב־ כמה תשלומים. עתה תובע הסוחר מקרן תלחי את כספו חזרה בצירוף ריבית פיגורים של 11% לשנה, בסך־הכל 56 אלף דולר שהם, לפי השער היום, 522 אלף לירות. בניכוי מה שכבר שולם מגיע, אם כן, כיום רק 423 אלף לירות.

פרשה פשוטה זו טומנת בחובה כמה שאלות. ראשית, מיהו הגוף החתום כבעל החשבון באוטובנק, היינו ט.ה. אסטי בלישננט? בדיקה שערך עורכי־דין יהודה רסלר העלתה, כי חברה כזו אינה רשומה בליכטנשטיין או בקנטון ציריך. אולם, אין פירוש הדבר שחברה כזו לא היתה רשומה בעת הוצאת ההמחאה, אלא רק שכיחס אין היא רשומה.

עסקים נפתלים. שיטה זו של הקרן לעשות כסף אינה חדשה. מזה שנים רבות אוספות תנועת החרות וקרנותיה סכומי כסף ניכרים בחו"ל, באמצעות מגביות חירום. כך נעשתה המגבית הגדולה להקמת מצודת זאב, שבכספיה שולמו חובות רבים של התנועה מתקופת הבריאות. עד היום לא נערכה חקירה בשאלה אם הופי קרו כספי התרומות בבנקים ישראלים כחוק, או שמא נמכרו בשוק השחור כמו בעסקה שהגיעה עתה לכותרות.

עיסקה־מימון של תנועת החרות היו מאז ומתמיד נפתלים. בהיות תנועה זו מחוץ למיסד, נהנתה רק במיקצת ממקור רות המימון המוסדיים־למחצה של שאר

המיפלגות. מקור יציב אחד של הכנסה לתנועת החרות הוא הסוכנות היהודית, המעבירה מדי שנה חצי מיליון דולר לטובת המפעלים של התנועה. כספים אלה הולכים כולם לבנק לאומי לישראל, הנושה בתנועה ב־20 מיליון לירות, כנגד הקצבה זו של הסוכנות, אסור לתנועת החרות לערוך מגביות בחו"ל. אולם בפועל היא אוספת, מזה שלוש שנים, תרומות להחזרת חובות.

אורה והרצל שפיר (1975)
תמיד בצל הבעל

הרצל שפיר, בתו ובנו זיה הקבר
המכה הקשה ביותר

רוי אוצר עמחי לאשראי, שהתמוטט ונר כש עלידי בנק הפועלים. התברר כי מד מחזור־כספים של 19 מיליון לירות נתן ארבעה מיליונים לקרן־תלחי ולקופת חולים לאומית. ביקורת של המפקח על הנגים חייבה את המוסד להקטין את נפח הלוואותיו לבעלי־המניות שלו.

קרן תלחי הסתכנה, בגלל ניהול לקוי, אך בעיקר משום שנהגה לעשו מה שעושים כולם. הצרה היא שהם ניסו להשיג כסף ככל מחיר, ועתה הם מתחילים לשלם אותו גם בקולות שהליכוד עלול להפסיד בקלפי בגלל הפרשה ה־מבישה.

מינוטים

בית על עמודים

כאשר העירייה,

הפועלת נגד הפועלים,

היא קומוניסטית —

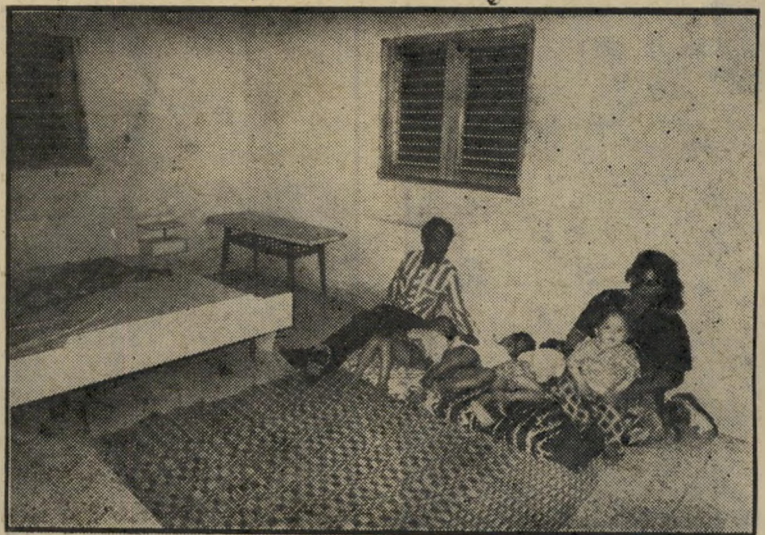
אז מי צריכים לפנות?

לחליל סעיד נאשף, פועלי־בניין מכפר טייבה, היה חלום: לבנות לעצמו בית. בניגוד לרבים אחרים, החולמים חלום כזה, הגשים לחליל העקשני את חלומו. הוא בנה בית של קומה אחת על עמודים, כי קצה כפרו. לעיניו של מבקר מתל־אביב, זהו בית נאה, העומד בין בתים נאים דומים.

לכל הבתים האלה יש רק מכנה משותף אחד: כולם ניבנו בלי רישיון. כי לכפר טייבה לא היתה תוכנית־מיתאר, וכל מי שרצה לבנות בית למי־שפתחו, נאלץ לעשות זאת ללא היתר.

ממה נחיה? זוהי בעייה הקיימת בי כפרים רבים במיזור הערבי. אולם לגבי לחליל נאשף זוהי בעייה פרטית מאוד. בניית הבית הופסקה, הקירות והרצפות חשופים. רק חדר אחד הושלם, ובו גר עתה לחליל בן ה־36 יחד עם אשתו וארבעת ילדיו הקטנים. ההורים ישנים במי

ת־ר ומיגרשי־ספורט, ומוכרת אותם. בשנת 1971 הכרה הקרן מינהל־מקרקעי־ישראל 43.3 דונם בתחתי־קוה, והתחייבה להעביר 18.5 דונם לחברת פיאט, שביקשה להקים שם מוסך מרכזי. משום־מה בוטלה העסקה, ופיאט הגישה נגד הקרן תביעה לפיצויים בסך 1.4 מיליון לירות. החל משנת 1968 קיבלה הקרן דר־קבע כספים מבנק רייט בציריך. בנק קטן זה נסגר בשנים האחרונות.

חדר סעיד נאשף עם אשתו וילדיו בחצר הכל בלי רישיון

מקור־מימון נוסף של הקרן הוא ה־ספורטוטו. מוסד ציבורי זה אמור לתת את כספיו רק למוסדות הספורט. אולם בפועל מעביר הספורטוטו מדי חודש 80 אלף לירות — במקור לאגודת־הספורט של בית־ר, לכפר־הנוער וליאנה, כפר זה לקח הלוואה עבור תנועת החרות.

מקור אחר למימון היה מוסד כספי הקי

מקורות מימון. קרן תלחי יודעת לעשות כספים לא רק ממכירת דולרים. היא מקבלת מינהל־מקרקעי־ישראל מיג־רשים למטרות שונות, כמו למועדוני בני

* שאחד מבעליה היה יעקב מרדור, לשעבר ח"כ חרות וחוננו של יוסף קרמרן מי שהיה נזכר חרות.

טה, הילדים רובצים על מחצלת משותפת על הריצפה. עתה מאיימת המועצה המקומית על חליל במישפטים, והוא צפוי לקנס של אלפי לירות. העוקץ: בכפר שולטים הקומוניסטים, אנשי ר־ק"ח, ונאשף רואה בהם את האחראים לצרותיו. אומרת אשתו הטרודה של נאשף, העי סוקה כל היום בילדיה: „הוא מביא הביתה 70 לירות ליום. אם יטילו עלינו קנס גדול, אנחנו הרוסים. ממה נחיה?”

צה"ל

קיצו של סיפור־אהבה

סיפור־האהבה המופרא

נגדע באיבו, כשרעיית

האלוף נפטרה ממחלה ממארת

אי־הצבא הנוקשה, היה אדם שבור. אלוף הרצל שפיר, קצין ותיק ומנוסה, אלוף פיקוד־הדרום, לא הצליח לעצור את דימעותיו ביום הראשון האחרון, כאשר פסע מאחרי ארונה של רעייתו, אורה, שי נפטרה בלילה־השבת האחרון בהיותה בת 46 בלבד.

ידידים ותיקים של האלוף בן ה־47, המוזכר כאחד המועמדים לרשת את רב־אלוף מרדכי („מוטה“) גור בתפקיד ה־רמטכ"ל, ידעו לספר כי שפיר נשבר רק פעמיים במהלך חייו המגוונים, והקשים לעיתים. הפעם הראשונה היתה ימים ספורים אחרי פרוץ קרבות מלחמת יום־הכיפורים. הרצל שפיר ישב אז במשרד ה־רמטכ"ל בתל־אביב, מתוח ומתוסכל. קציני השירות הותיק לא יכול היה להשלים עם תפקידו כראש אגף כוח־אדם במטה הכללי, תפקיד שבעת המלחמה היה מינהלי בעיקרו. הוא השתוקק לצאת לשטח, לחד זיה, בשיחות־הטלפון הממושכות שניהל עם הרמטכ"ל או, דויד („דוד“) אלעזר, אמר לו: „אני יודע שאני יכול לעזור שם, במלחמה.“

ואז הגיעה אליו הבשורה הקשה, ש־הממה אותו למשך ימים רבים: „בנק, צבאי, נפצע קשה. הוא מאושפז בבית חולים ויש סכנה לחייו.“ כך הודיעו הישיר ללישכתו, מפקדו הישיר של בנו הבכור, שהיה קצין־צנחנים סדיר.

הרצל היה שרוי במרה שחורה תקופה ארוכה. הוא חיפד כרגיל, אבל ה־עיניים שלו הראו מה שהתרחש בליבו. סיפורה השבועי אהת ממזכירותו מאותה תקופה, שהשתתפה בהלוויית אשתו, בשנת נשבר בלילה־השבת האחרון. הוא הגיע בשעה מאוחרת לביתו, אחרי שסיים את ענייניו בלישכתו במטה פיקוד ה־רום. אשתו אמרה היתה להיות בבית. הילדים יצאו, כשהגיע לדירה מצא את אורה ללא רוח־חיים.

מישפחת רבנים. „מצבה הקשה, ה־כימעט־אנושי, היה ברור להרצל החל מ־ערב־פסח, כשהיא התעלפה במהלך הסדר. כבר קודם־לכן סבלה מכאבים ומשיעולים מטרידים, מחלתה של אורה, סרטן ממאיר באיזור החזה, היתה כימעט חסרת־תיקי וזהו והרצל ואורה ידעו זאת מרגע שהחלו הרופאים לבדוק אותה. אני לא מאמינה שהרצל חשב שיש הרבה סיכויים להציל אותה, אבל למרות זאת הוא נשבר.“

סיפורה ידידת־שכנתה של אורה, ואכן, בשנים האחרונות היתה אורה שפיר אשה חולה. גם היא לא האמינה ביותר בסיכויי הרופאים להתגבר על הסרטן, שאובחן רק לפני חודשיים. היא עברה שורה ארוכה של ניתוחים. היתה מאושפזת בבתי־חולים שונים, רוחה לא נשברה, כך מספרים הידידים הקרובים המעטים של מישפחת שפיר, אך הרצל שפיר עצמו לא הופיע בחברתה כימעט כשום אירוע פומבי או צבאי בשנה האחרונה. „אירועים אחרים לא היו להם,“ סיפרה אחת מידידותיה, „מישפחת שפיר היא מישפחה די סגורה, ולכן אורה כימ עט שלא יצאה מהבית בשנים האחרונות, פרט לביקוריה אצל רופאים ובבתי־חולים.“

ייתכן שלא רק מחלתה גרמה לאורה להתבודד בדל"ת אמותיה. מטיבעה, היתה מאז ומתמיד אשה סגורה, מופנמת, שניצ בה בצילו של בעלה. כבת למישפחת רב־נים בעלת מסורת מפוארת, מישפחתו של הרב מסלונים, שמקורה בעיר חברון עוד במאה ה־17, התחכנה כאשה מסורתית, שקטה ויושבת־בית.

מישפחת סלונים שוכנת כבר דור שישי (המסך בעמוד 32)